

79/19

Statsforvaltningen

Dokumentliste a-7

Sak Manuskravferm for orkit,
Imberetning Per Helmer
ved

Dok. nr.	Datum	Dokumentets art	Merknader
		<p>Stöveren sondre Nedre Høingen Sigdal s.p.k. Bærk.</p>	<p>(24:5)</p>

Sendt til prep.
21.6.79

30000 11 78 A/S KJARE GRITTING, ØRANGER

INNBERETNING OM BEFARING OG ETTERGRAVNING AV GRAV-
FUNN 79/19, NEDRE HAUGEN, GNR. 24, BRNR.5, SIGDAL
S.P.K.

v/Per H^e~~r~~^anes, 7. mai 1979.

Funnet var blitt gjort av grunneieren, Odd Tanberg 3340 Åmot, fredag 4/5. Sverdet sto da rett opp av jorda. Han tok det opp og viste det til Arnfinn Setre som bor i kårstua like ved funnstedet, og Magnus Støvern som tilfeldigvis var til stede. Disse tre dro straks ut på jordet igjen og fant øks, spyd, skjoldbule og jerngjenstand 4 på overflaten.

Universitetets Oldsaksamling ble kontaktet mandag morgen, og undertegnede dro straks avgårde for å hente inn sakene og besiktige funnstedet. Like nedenfor og rundt det gamle tunet på Nedre Haugen ligger "Brujordet", ved tunet ganske flatt, men skråner så kraftig i SV-retning ned mot dalbunnen. Jordsmonnet her er elveavsetning med fin sand, til dels leire. Selve funnstedet ligger midt på jordet, ca. 50 m SV for huset til Arnfinn Setre, - det eneste huset som er igjen av tunet på Nedre Haugen.

Graven tegnet seg som et område med kullblandet jord blant plogfurene nede i selve bakkeskråningen. Skjoldbulefragmentene lå fremdeles på overflaten, mens sverd, øks, spyd og jerngjenstand 4 lå inne-låst hos Setre. Graven lå, ifølge Setre og Støvern, godt under normal pløyedybde, men ifjor høst hadde man hatt en urutinert maskinfører til å pløye, og han hadde akkurat her tatt samme plogfure to ganger! Etter opprensing kom situasjonen fram som på planskissen. Det var tydelig at plogskjæret hadde gått langt ned i graven og rotet opp store deler av den. Restene av graven ble utgravd samme ettermiddag.

Nivåberegning fra tilfeldig valgt nivå:

6: -12 cm	
7: -10 cm	10: -19 cm
8: -14 cm	11: -14 cm
9: -11 cm	12: -11 cm
	13: -19 cm

Laveste mål på kull mot steril undergrunn: -25 cm.

Kullprøve ble tatt av en forkullet stokk helt nede på undergrunnen. Brente bein lå i kullaget uten noen bestemte konsentrasjoner. Rundt og inni graven lå en del stein, tildels sotete, som kan være rester av en steinpakning. Normalt finnes det ikke stein i jorda på stedet.

Videre ble det tatt prøvestikk med jordbor over hele den øvre delen av jordet, uten å konstatere flere lokaliteter med kull. Ca. 3 m Ø for grava kan det dog merkes en del stein. Arnfinn Setre lovet å holde et våkent øye med jordet ifall det skulle komme fram noe mer på stedet.

Graven er en branngrav, enten branngrop eller - flak, noe nedskåret i undergrunnen. Det er ingen tegn til gravhaug på stedet. Magnus Støvern mente det måtte ha vært en haug over, som var blitt slettet. Han klarte imidlertid ikke å underbygge dette med mer konkrete opplysninger. Stedet har sannsynligvis ligget som åker siden Nedre Haugen ble tatt opp i 1828.

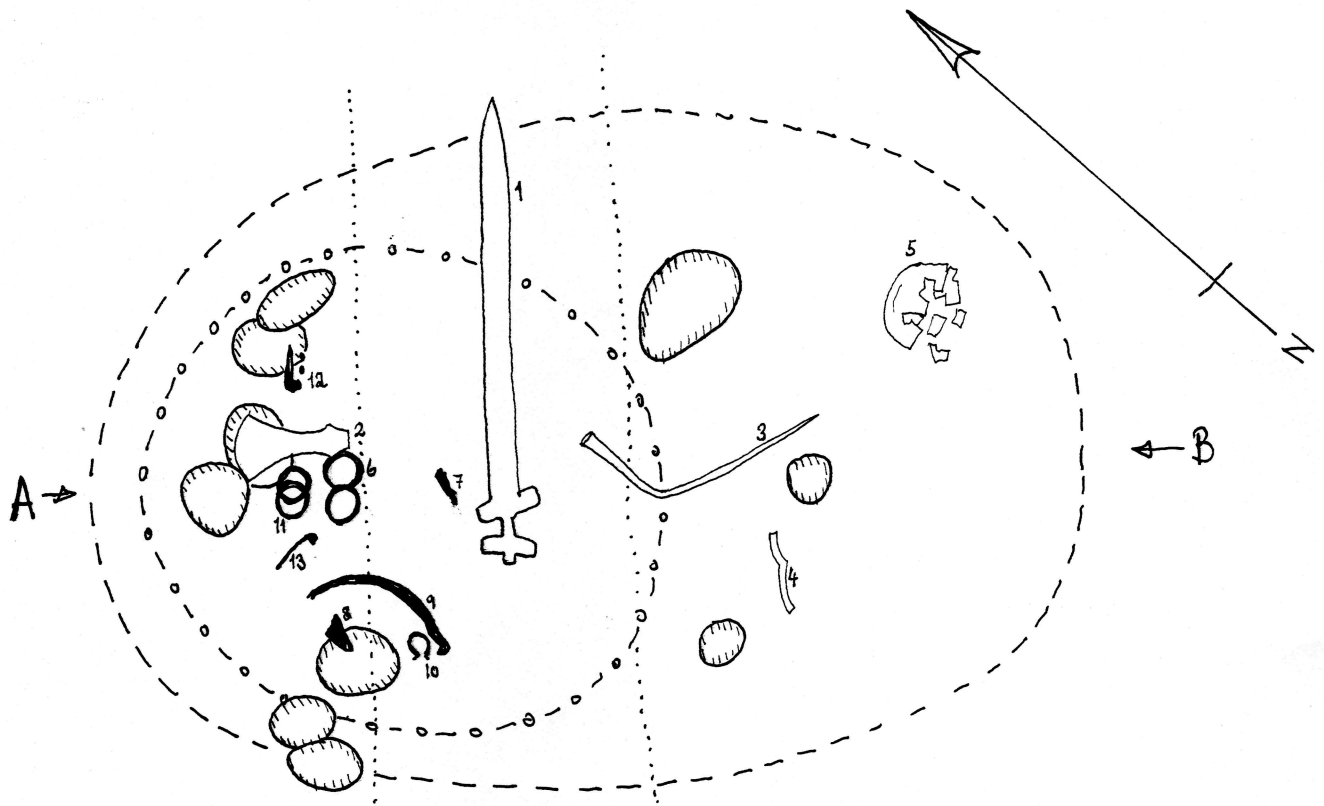
FUNNLISTE, gravfunn 79/19, Nedre Haugen 24/5,
Sigdal s.p.k. (7.5.79)

1	Sverd	}	Fra overflaten
2	Øks		
3	Spydspiss		
4	Jergjenstand		
5	Skjoldbule		
6	Bissel		
7	Flintstykke		
8	Jergjenstand		
9	Ljåblad		
10	Jergjenstand		
11	Bissel		
12	Jerngjenstand		
13	Jerngjenstand		
14	Brente bein		
15	Kullprøve		

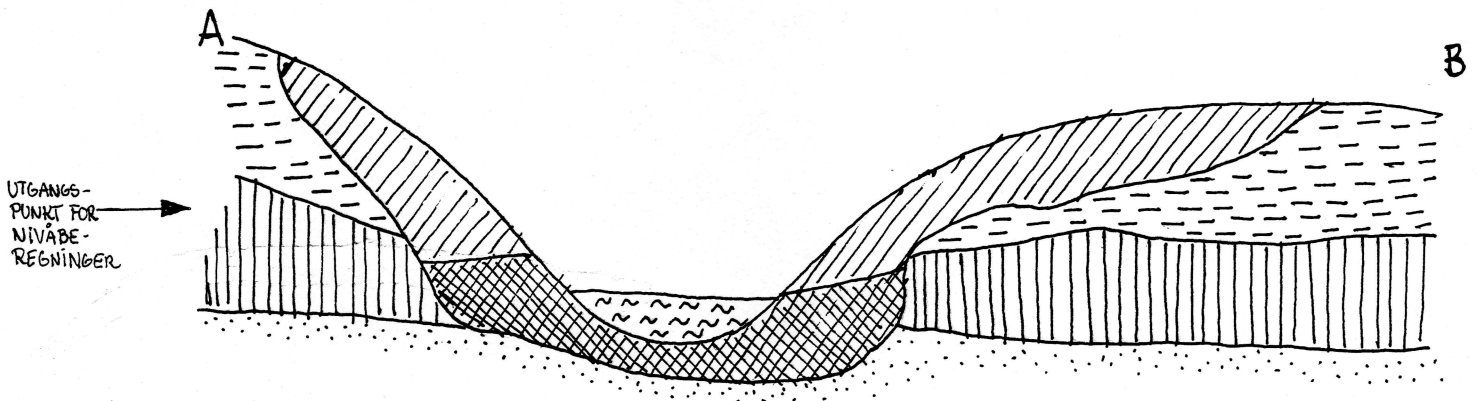
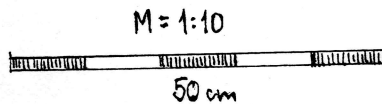
GRAVFUNN 79/19, S. HAUGEN GNR. 24 BNR. 5, SIGDAL S.P.K.

(2)

PLAN - OG PROFILTEGNING.

- GJENSTANDER I SEKUNDÆRT LEIE
- GJENSTANDER IN SITU
- - - OMTRENTLIG UTSTREKNING AV KULLBLANDET JORD PÅ OVERFLATEN
- o - o - UTSTREKNING AV BRANNGROP / -FLAK
- PLOGGURE

: KULL, SANDJORD	: SANDJORD, ROTTREVLER ETC.
: SANDJORD, KULLBLANDET	: LEIRE
: SANDJORD	: GUL SAND

9/5-79 Penttemas

UTSNITT AV ØK-KART
CE 047-5-2

3

26/2

179.5

24/4

200

23/2.4

Varsla

Fossestykket

24/3

A6R9

24/1

Stövernsöre

övre Haugen

Skatvedt

23/5

24/1

24/4

23/7

nordre Haugen

nordre övre

Skatvedt

söre övre

23/1

Solstad

A6R5

A6R4

19/3

23/6

23/1

nordre nedre

Skatvedt

söre nedre

A6R6

23/2.4

By

övre

nordre

A6R1

19/17

19/5

mellom

19/17

15

4

UTSNITT AV KART
M 711 - 1715 II

22. mai 1979
AS/KØ

Gårdbruker Odd Tanberg
3340 ÅMOT.

Oldsaksamlingen har med beste takk mottatt det store gravfunn som ble gjort på Deres gård i begynnelsen av d.m. bragt inn ved stud.mag.art. Per Hærnes.

Det dreier seg om et meget rikt mannsgravfunn, som vi p.g.a. våpenformene har datert til tiden omkring 900 e.Kr. Det dreier seg om en brent grav. Selv om det ikke var noen haug på stedet nå, er det rimelig å tro at det opprinnlig har vært en slik, som nå er bortpløyd. Vi har latt sakene røntgenfotograferes i vårt laboratorium. Det viser seg da at sverdet har hatt metallinnlegg på hjaltene. Særlig fin er ellers øksen. Til funnet hører også noen jernspenner, som er sjeldne.

Såvidt vi forstår er Deres gård nabo gård til Støvenhaugen, som vi har fine vikingtidsfunn fra.

Vårt takke-diplom følger vedlagt. Foto vil bli sendt, så snart funnet er fotografert.

Med hilsen og takk

Charlotte Blindheim

ODD TANBERG

SVÆRT MANNGRAVFUNN FRA VIKINGTIDEN.

. 22. mai 1979

Charlotte Blindheim
Førstekonservator

xxxx 416300

10. desember 1979
BH-L/KØ

Gårdbruker Odd Tanberg
3340 AMOT

Vedlagt sender vi Dem det lovete foto av mannsgravfunnet fra Nedre Haugen (gnr. 24, bnr. 5). Vi har bare latt fotografere de velbevarte gjenstandene, da det øvrige ikke ville ta seg ut på bildet.

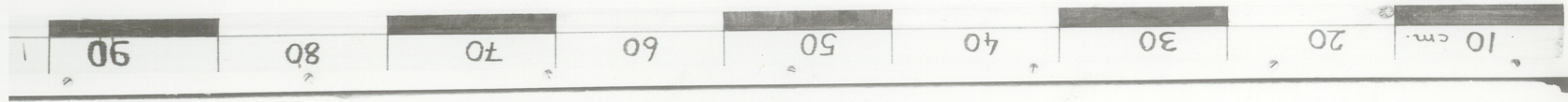
Som nevnt tidligere stammer funnet fra 900-tallet e.Kr. Vi er meget glad over å ha det i våre samlinger. Funnet har vårt museumsnummer C 35048.

Med hilsen

Birgit Heyerdahl-Larsen

VEDLEGG.

REVISIONEN
Museum für
Vorgeschichte
und
Ethnologie
der
Universität
zu
Göttingen
2
1/10
1874

COPYRIGHT

UNIVERSITETETS OLDSAKSAMLING OSLO

C nr.: _____ Neg. nr.: 19358

Funnsted: Nedre Hungen av Støveren, Sigdal, Busk

Fylke: _____ Gjenst.: _____

Tid: _____ Fotograf: Fotograf Ovs Skole